T.C.
ULAŞTIRMA BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

6 AGUSTOS 2004

SAYI : B.11.0.APK.0.10.01.21./EA/-1081-29834
KONU : Konya Milletvekili
Sayın Atilla KART'ın
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ:a)TBMM Başkanlığının 06.07.2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/2921-6159/20308 sayılı yazısı.
b)Başbakanlığın 09.07.2004 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-369-3/3320 sayılı yazısı.

Konya Milletvekili Sayın Atilla KART tarafından Sayın Başbakanımıza yöneltilen ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/2921-6159 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Binali YILDIRIM
Ulaştırma Bakanı

EK :
1 Cevap formu(4 Sayfa)

DAĞITIM:
TBMM Başkanlığına
Başbakanlığa

KONYA MİLLETVEKİLİ SAYIN ATİLLA KART'IN 7/2921-6159 SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI

-24-27 Mayıs 2004 tarihlerinde TBMM Başkanı Sn. Bülent Arınç'ın Başkanlığı'nda Fas Krallığı'na yapılan resmi ziyarette, Fas-Türkiye ilişkileri konusunda, aşağıda açıklaması yapılan hususlar tespit olunmuştur.

-Türk Hava Yolları, Tunus ve Cezayir'e doğrudan seferler yapmaktadır. Fas'a ise bu uçuşlar yapılmamaktadır. Fas'ta geniş sayılabilecek yatırımcımız ve iş adamlarımız mevcuttur. Bu sebeple uçak seferlerine şiddetle ihtiyaç vardır. Ayrıca **yük taşımacılığını** doğrudan sağlayacak deniz ulaştırmacılığı imkanlarının da bulunmadığı gözlemlenmiştir. Halen yük taşımacılığının Barcelona üzerinden yapıldığı ve bu durumun da ticari ilişkileri olumsuz yönde etkilediği öğrenilmiştir. Fas ile Sosyal Güvenlik anlaşmasının olmadığı ve çifte vergilendirmenin bulunduğu, yine bu durumun müteşebbislerimiz için zorluklar yarattığı görülmüştür. Keza, Fas'lı üniversite öğrencilerinin Türkiye'de görenim görmeleri yolunda ciddi bir talep ve potansiyelin olduğu gözlemlenmiştir. Bunların yanında TRT-INT yayınlarının yetersiz olduğu ve TRT-1 yayınlarının da yapılması gerektiği yolunda taleplerde bulunulmuştur.

-Fas Krallığıyla yapılan **Serbest Ticaret Anlaşmasının,** Fas kamuoyu ve Hükümet yetkilileri nezdinde son derece olumlu etkiler yarattığı gözlemlenmiştir.

-Bu bilgi ve değerlendirmeler ışığında, aşağıdaki hususların cevaplandırılmasını talep etmek gereği doğmuştur;

SORU 1-Fas'a THY'nın doğrudan uçuş yapması konusunda herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır? Bu yoldaki çalışmalar hangi aşamadadır?

CEVAP 1-Özelleştirme kapsamındaki THY A.O.'nın filo gelişim planları çerçevesinde hazırlanan tarife yapısı itibariyle, hat açılması planlanan noktalar arasında Fas da yer almaktadır. Filo genişleme sürecine bağlı olarak yeni tarife döneminde İstanbul-Casablanca hattında tarifeli uçuş yapılması planlanmaktadır.

SORU 2-Yük taşımacılığının, Ulaştırma Bakanlığı tarafından doğrudan Fas'a yapılması konusunda herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır? Bu çalışmalar hangi aşamadadır?

CEVAP 2- Ülkemiz ile 54 Asya, Avrupa ve Afrika ülkesi arasında İkili Uluslararası Karayolu Taşıma Anlaşması imzalanmış olup, uluslararası eşya ve yolcu taşımaları, söz konusu anlaşmalar ve bunlara bağlı olarak imzalanan Protokoller vasıtasıyla sürdürülmektedir.

Karayolu taşımacılığı, ihracatımızın ve ithalatımızın gelişmesine paralel olarak dinamik bir değişim göstermekte, bu nedenle Uluslararası Karayolu Taşıma Anlaşması imzalanan ülke sayısı sürekli artmaktadır.

./..

Kuzey Afrika ülkelerinden Fas'a yönelik ihracatımızın son yıllarda özellikle tekstil ve konfeksiyon ürünleri başta olmak üzere artış gösterdiği dikkate alınarak, 5-7 Nisan 2004 tarihlerinde Ankara'da yapılan 8. Dönem Türkiye-Fas Karma Ekonomik Komisyonu toplantısında Fas tarafına bir Anlaşma imzalanması önerilmiş ve bu husus imzalanan Karma Ekonomik Komisyonu Protokolüne derç edilmiştir.

Protokol uyarınca hazırlanan Taslak Anlaşma 15 Haziran 2004 tarihinde Fas tarafına iletilmek üzere Dışişleri Bakanlığımıza gönderilmiştir.

Taslak Anlaşma uyarınca yolcu ve eşya taşımaları alanında;

-Geçiş ücretleri,
-Dönüş yükü ve üçüncü ülke taşımaları,
-Hangi tür eşya taşımalarının izin belgesinden muaf tutulacağı,
-Taşıt personeli ve taşımacıların uyacağı kurallar,
-Taşıma faaliyetinden doğan ödemelerin ne şekilde yapılacağı,
-Yolcu ve eşya taşımacılığına ilişkin gümrük ve diğer işlemlerin kolaylaştırılması,
-Eşya taşımacılığında teminat konusu,
-Yolcular, bagaj ve eşya için yaptırılacak sigorta,
-Karma Komisyonun kurulması ve görevleri

gibi konular ayrıntılı olarak düzenlenmektedir.

Söz konusu Anlaşma ile, eşya taşıma faaliyetlerinin daha düzenli bir şekilde artış göstereceği ve bu Anlaşmanın karayolu taşımacılığımıza olumlu katkıları olacağı aşikardır.

Öte yandan, Ülkemiz ile Fas arasında doğrudan demiryolu bağlantısı bulunmamakla birlikte, TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü'nün işletimindeki 7 adet limandan, denizyolu+demiryolu bağlantılı olarak Fas'a yük taşımacılığı yapılması da mümkündür.

Ancak, Fas ile ülkemiz arasında deniz yoluyla yapılan ticaret hacmi 2001 yılı itibariyle 198.567 ton ihracat, 193.058 ton ithalat olmak üzere toplam 392.625 ton olarak gerçekleşmiştir. Taşınan yükün 66.128 tonu Türk Bayraklı, 18.312 tonu Fas Bayraklı, 307.185 tonu ise yabancı bayraklı gemilerle taşınmıştır. İki ülke arasında taşınan yükün yaklaşık % 78'i yabancı bayraklı gemilerle taşınmaktadır.

Bilindiği üzere, 2000 yılında Deniz Nakliyat A.Ş.'nin özelleştirilmesi ile birlikte ülkemiz deniz taşımacılığı tamamen özel sektör tarafından yapılmaya başlanmıştır. Türkiye ile Fas arasındaki deniz ticaret hacminin çok düşük olması ve özel sektörün bu hattı verimli bulmaması nedeniyle iki ülke arasında deniz taşımacılığı hattı bulunmamaktadır.

./..

Ticaret hacminin artmasıyla birlikte söz konusu hattın daha verimli hale geleceği ve özel sektör tarafından kullanılacağı düşünülmekte olup, konu Deniz Ticaret odasına iletilmiştir.

SORU 3-Sosyal Güvenlik anlaşması yapılması ve bağlı olarak çifte verginin önlenmesi konularında herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?

CEVAP 3-Ülkemizin gelişen siyasi ve ekonomik ilişkileri çerçevesinde, Türk vatandaşları çok sayıda ülkede çalışmakta, Türk müteahhitlik ve müşavirlik sektörü çeşitli devletlerde taahhüt işleri üstlenmekte ve bu işlerde Türk vatandaşı işçiler de istihdam edilmektedir.

Yabancı ülkelerde faaliyeti bulunan vatandaşlarımızın sosyal güvenlik haklarının mütekabiliyet esasları çerçevesinde korunması amacıyla, gelişen siyasi ve ekonomik ilişkilerimiz paralelinde çeşitli devletlerle ikili sosyal güvenlik sözleşmesi ya da anlaşması imzalanmış olup, bugün itibariyle yürürlükte olan ikili sözleşme sayısı 16'dır. Bunlara ilaveten imzalanan ve onay prosedürü devam eden ya da onay prosedürü tamamlanmış olmakla birlikte henüz yürürlüğe girmeyen sözleşme sayısı 6'dır. Bunların haricinde, 3 ülke ile görüşmeler tamamlanarak sözleşmeler parafe edilmiş, bazı ülkelerle de görüşmeler sürmektedir.

Ülkemizin Kuzey Afrika ülkelerinden sadece Libya Arap Halk Sosyalist Cemahiriyesi ile ikili sosyal güvenlik sözleşmesi mevcut olup, Fas ile bugüne kadar ikili sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanması yönünde karşılıklı olarak herhangi bir girişimde bulunulmamış ve bu konuda bir çalışma da yapılmamıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı arasında "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergiyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması" 7 Nisan 2004 tarihinde Ankara'da imzalanmış olup, henüz yürürlüğe girmemiştir. Anlaşmaya ilişkin Kanun Tasarısı ve Gerekçeleri 13 Mayıs 2004 tarihinde Maliye Bakanlığı'nca Dışişleri Bakanlığı'na gönderilmiştir.

SORU 4-Üniversite çağındaki Fas'lı öğrencilerin, Türkiye'de öğrenim görmesi yolunda herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır? Bu yolda çalışma yapılmaktaysa hangi aşamadadır?

CEVAP 4- Ülkemizin taraf olduğu Türkiye-Fas Kültür Anlaşması ve Kültürel Değişim Programları gereğince, üniversite çağındaki Fas'lı öğrencilere ülkemizde burslu yükseköğrenim imkanı sağlanmaktadır.

21 Kasım 1966 tarihinde Rabat'ta imzalanan Kültür Anlaşmasının 2002-2004 yıllarına ait Değişim Programına göre, Fas Hükümeti emrine Hükümetimiz tarafından 2 adet araştırma ve 5 adet yükseköğrenim bursu olmak üzere toplam 7 adet burs verilmektedir. Halen 4 adet yükseköğrenim bursu, Fas'lı öğrenciler tarafından ülkemizde kullanılmaktadır.

./..

2004-2006 yıllarını kapsayacak şekilde yenilenmesi öngörülen Türkiye-Fas Kültürel Değişim Programında aynı burs miktarı korunmakta olup, herhangi bir artış talebinde bulunulmamıştır.

Ayrıca, üniversitelerimizde 3'ü kız 4'ü erkek olmak üzere toplam 7 Fas uyruklu öğrenci öğrenim görmekte olup, daha fazla öğrencinin öğrenim görmesine herhangi bir engel bulunmamaktadır.

SORU 5-Yetersiz olan TRT-INT yayınlarının, hem teknik yönden ve hem de içerik olarak zenginleştirilmesi ve ayrıca TRT 1 yayınlarının da Fas'a ve Kuzey Afrika ülkelerine ulaştırılması konusunda herhangi bir çalışma yapılmakta mıdır?

CEVAP 5- 13 derece doğu pozisyonunda yerleşik Eutelsat Hotbird 6 uydusundan analog ve digital olarak, 36 derece doğu pozisyonunda yerleşik Eutelsat Sesat uydusundan da digital olarak yayınlanmakta olan TRT-INT TV yayını Fas'tan 90-120 cm. çaplı çanak antenlerle izlenebilmekte olup, teknik yönden yeterli bulunmaktadır. TRT-INT TV'nin program içeriğinin zenginleştirilmesi ile ilgili çalışmalar TRT Genel Müdürlüğü'nce yürütülmektedir.

Uluslararası TV kanalı TRT-INT ve TRT-TURK olduğundan, bu kanalların dışındaki TV kanallarının yurtdışına yayınlanması konusunda bir planlama bulunmamakta olup, TRT-1 ya da diğer ulusal TV kanallarımızın yurtdışına yayını; yurtdışındaki telif hakları yönünden ve ayrıca hak sahiplerinden yurtiçi yayınlar için yayın hakkı alınan tüm film, maç ve benzeri programların yurtdışı haklarının da alınmasını gerektirdiğinden mümkün olamamaktadır.